

Vključevanje javnosti v pripravo NEPN in Nacionalne strategije za izstop iz premoga

Predstavitev za delavnico

Vključevanje javnosti za učinkovitejše blaženje podnebnih sprememb
29. januar 2022

Ministrstvo za infrastrukturo
Direktorat za energijo
daniel.crncec@gov.si

Vključevanje javnosti v pripravo

Celovitega nacionalnega energetskega in podnebne načrta (NEPN)

Uredba (EU) 2018/1999 z dne 11. decembra 2018 o upravljanju energetske unije in podnebnih ukrepov

2016

- 30. 11. 2016: Komisija objavi predlog Uredbe o upravljanju energetske unije
- 20. 6. 2018: začasni dogovor med Svetom in EP (trialog)

2018

- **21. 12. 2018**: objava v UL EU, **24. 12. 2018**: začetek veljavnosti
- Določa, da morajo države članice pripraviti in Komisiji predložiti:

2018

- **do 31. 12. 2018**: osnutek NEPN za obdobje 2020 do 2030 (in s pogledom do 2040)

2019

- **do 31. 12. 2019** in nato do 1. 1. 2029, potem pa vsakih deset let: sprejeti in Komisiji predložiti NEPN
- *Sprejem NEPN omogočitveni pogoj za črpanje kohezijskih sredstev 2021-2027*

2020

- **do 1. 1. 2020**: Dolgoročno strategijo znižanja emisij do 2050

2023

- **do 30. 6. 2023**: osnutek posodobljenega zadnjega priglašenega NEPN

2024

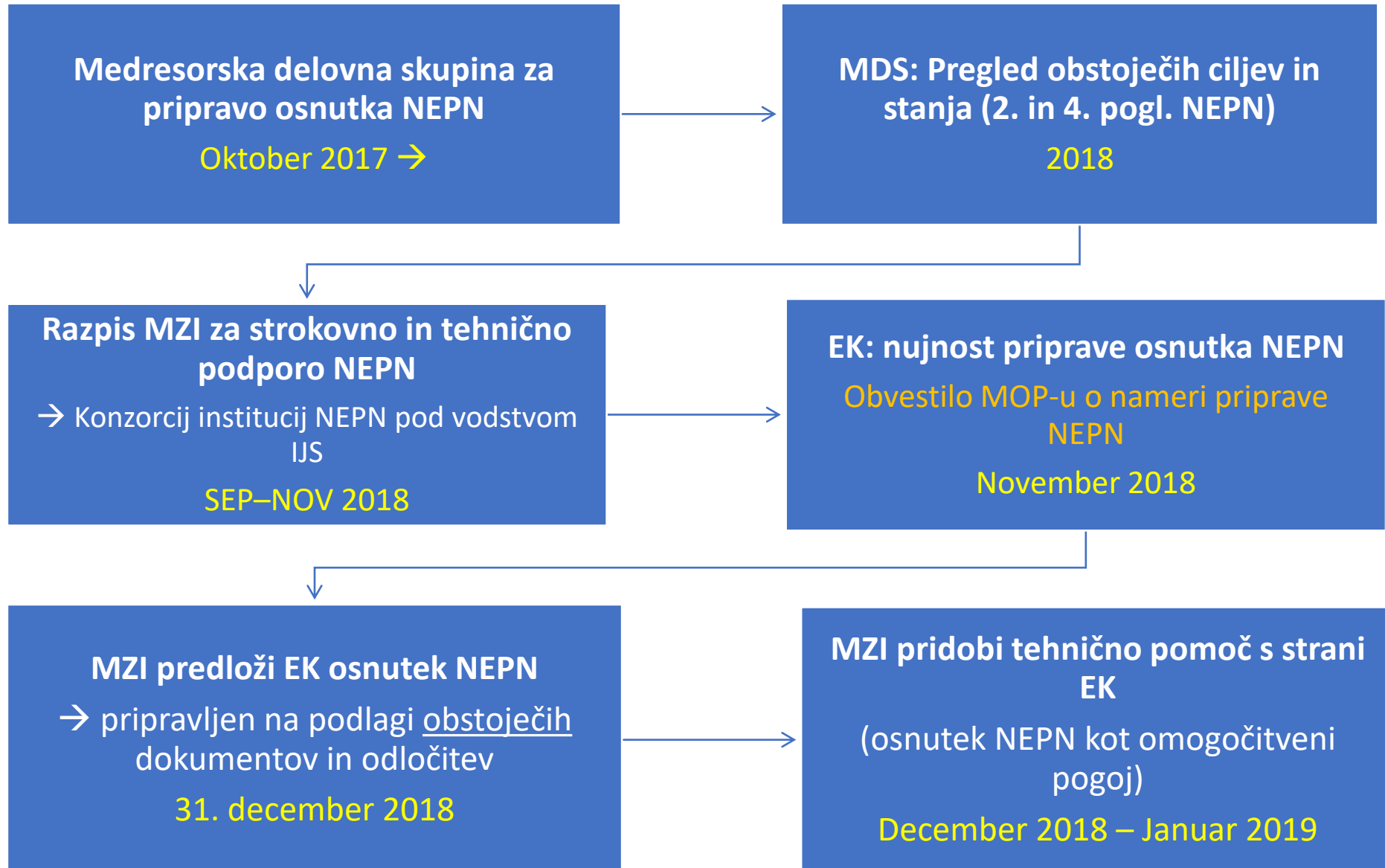
- **do 30. 6. 2024**: posodobljeni zadnji priglašeni NEPN

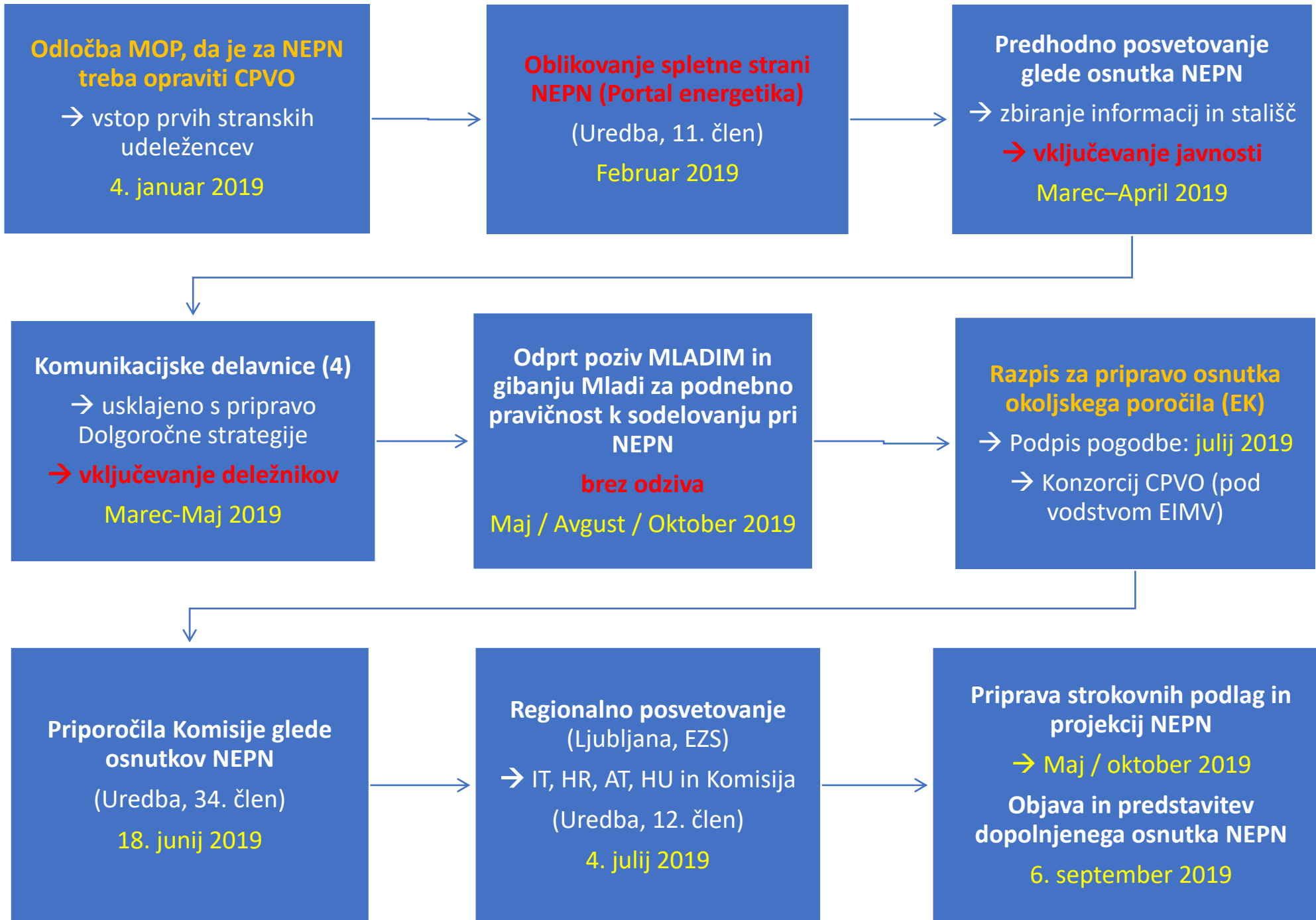
Podnebni in energetska dialog na več ravneh (Uredba EU 1999/2018, člen 11)

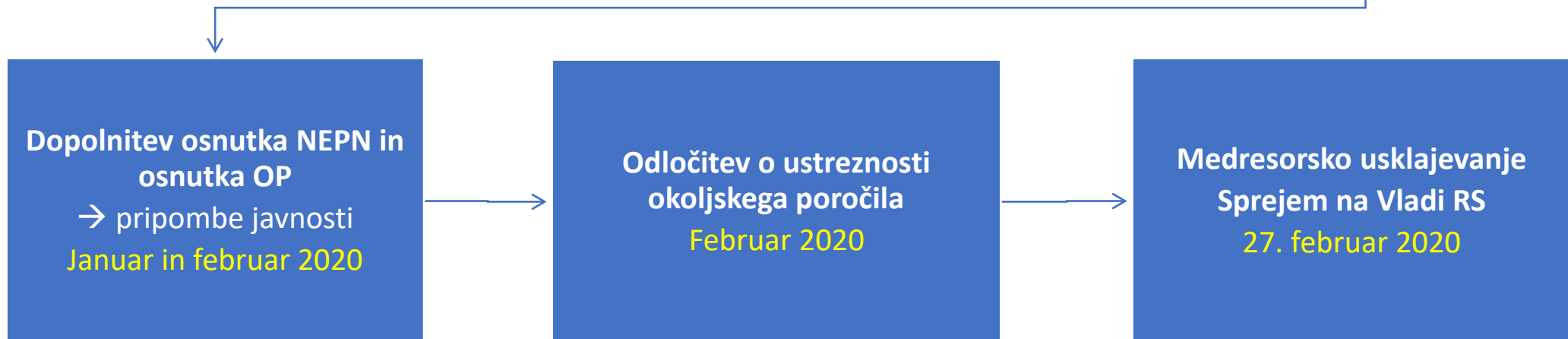
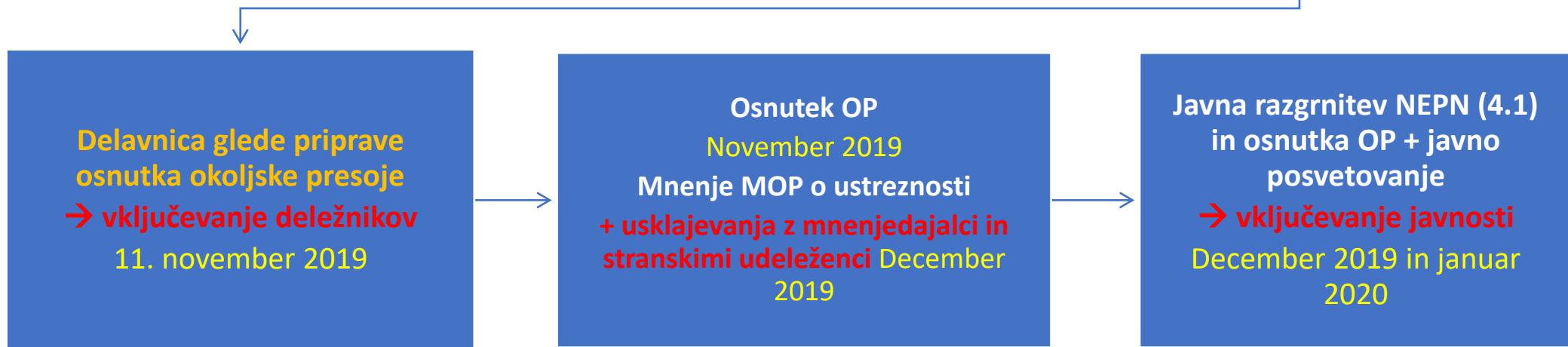
*Vsaka država članica v skladu z nacionalnimi pravili **vzpostavi podnebni in energetska dialog na več ravneh**, v katerem bodo lokalni organi, organizacije civilne družbe, poslovna skupnost, vlagatelji in druge zadevne zainteresirane strani ter širša javnost lahko **dejavno sodelovali in razpravljali o** različnih – tudi dolgoročnih – **scenarijih**, predvidenih za energetska in podnebno politika, **in ocenili napredek**, razen če že ima strukturo, ki služi istemu namenu. V okviru takšnega dialoga se lahko razpravlja **o celovitih nacionalnih energetskih in podnebnih načrtih**.*

Pregled aktivnosti pri pripravi NEPN in CPVO

(in vključevanje deležnikov)

Portal ENERGETIKA: Nacionalni energetski in podnebni načrt

PRIJAVA NA E-NOVICE - Pri prijavi po prejetem e-sporočilu izberite podkategorijo "Nacionalni energetski in podnebni načrt,,

Evalvacija priprave NEPN in CPVO:
(NEPN – Dokumenti in povezave):

- [CPVO \(konzorcij CPVO\)](#)
- [NEPN in CPVO \(Mzi\)](#)

NACIONALNI ENERGETSKI IN PODNEBNI NAČRT

Celoviti nacionalni energetski in podnebni načrt (NEPN) je akcijsko strateški dokument, ki za obdobje do leta 2030 (s pogledom do 2040) določa cilje, politike in ukrepe na petih razsežnostih energetske unije:

1. Razogljčenje (emisije TGP in OVE),
2. Energetska učinkovitost,
3. Energetska varnost,
4. Notranji trg ter
5. Raziskave, inovacije in konkurenčnost.

SPLOŠNE INFORMACIJE	DOGODKI IN POSVETOVANJA
Ozadje in obveznosti Slovenije	Predhodno posvetovanje in dialog
Priprava osnutka NEPN	Komunikacijske delavnice
Nadaljevanje priprave NEPN	Zaključno posvetovanje in dialog
Odgovori na ključna vprašanja in kratek povzetek NEPN	
Regionalno posvetovanje	
Iterativni proces s Komisijo	
Celovita presoja vplivov na okolje	
JAVNO POSVETOVANJE GLEDE PRIPRAVE NEPN	DOKUMENTI IN POVEZAVE
- Predhodno posvetovanje in dialog	- Predstavljena gradiva
- Komunikacijske delavnice	- Ocena in priporočila Evropske komisije
- Zaključno posvetovanje in dialog	- Regionalno posvetovanje
- Odprt poziv mladim in Gibanju Mladi za podnebno pravičnost	- Osnutki NEPN držav članic EU

AKTUALNA SPOROČILA ZA JAVNOST

Ljubljana, 6. 9. 2019

Ministrstvo za infrastrukturo vabi na javno predstavitev dopolnjenega osnutka celovitega NEPN in posvet o pripravi njegove CPVO. [↗ Napovednik dogodka](#)

Ljubljana, 4. 9. 2019

Ministrstvo za infrastrukturo je objavilo dopolnjen osnutek celovitega NEPN. [↗ Sporočilo za javnost](#)

Ljubljana, 29. 8. 2019

Vlada RS je prejela Poročilo o procesu priprave in sprejemanja celovitega NEPN. [↗ Sporočilo za javnost](#)

Ljubljana, 6. 8. 2019

Ministrstvo za infrastrukturo vabi zainteresirano javnost dne 3. 9. 2019 na posvetovanje o celoviti presoji vplivov na okolje (CPVO) za NEPN. [↗ Sporočilo za javnost](#)

Zaključki glede vključevanja javnosti (NEPN)

PREDNOSTI

- Priprava NEPN kot prioriteta (MZI + MOP)
- Strokovno močan konzorcij institucij NEPN + CPVO
- Osvežitev strokovnih podlag in delavnice z deležniki že pred začetkom priprave NEPN (LIFE Climate Path 2050)
- Jasna časovnica priprave in zavezujoč rok sprejema NEPN (Uredba (EU) 2018/1999)
- Poskus preseči formalne zahteve po ZVO (delavnice, preliminarno posvetovanje, predstavitev NEPN na strokovnih dogodkih, javna razgrnitev in posvetovanje)

SLABOSTI

- Pozen začetek priprave NEPN in ozko časovno okno
- Zaradi potreb po usklajevanju z različnimi deležniki se je osnutek NEPN še posodabljal tekom leta 2019 (izziv za oba konzorcija)
- Izjemno ozko časovno kot pomembna ovira za bolj široko in poglobljeno posvetovanje z javnostjo (potreben čas, viri in energija)
 - »Vkopanost« deležnikov pri svojih stališčih, nekultura dialoga (monologa)
 - Potrebni bi bilo več soočenj deležnikov in izmenjave mnenj
 - Sprejem »ultimatov« kot edina možnost za časovno sprejemljivo izvedbo procesa CPVO

PRILOŽNOSTI *(izhajajo iz zunanjega okolja)*

- NEPN kot priložnost za povezovanje različnih resorjev na področju energije in podnebnih ukrepov
- Dodaten okvir za vključevanje javnosti v Uredbi EU 1999/2018 (člen 11)
 - spodbuja k oblikovanju novih oblik vključevanja javnosti
- Tehnična skupina Komisije za pripravo NEPN (izmenjava izkušenj in možnost preveriti, kako druge DČ pristopajo k temu: preliminarno posvetovanje → IE)

GROŽNJE *(izhajajo iz zunanjega okolja)*

- Modeliranje in priprava bilanc kot kompleksen in zahteven proces (tudi zaradi posvetovanj s ključnimi deležniki glede vhodnih predpostavk so se sproti dopolnjevale in posodabljale).
- Politični pritisk s strani Komisije, da se NEPN sprejme (NEPN kot pogoj za črpanje iz EU sredstev) (+)
- Izvedba CPVO v SI se je izkazala kot postopkovno (časovno) in vsebinsko bolj zahtevna v primerjavi z drugimi DČ

Vključevanje javnosti v pripravo

Nacionalne strategije za izstop iz premoga in prestrukturiranje
premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda

Okvir priprave Nacionalne strategije za izstop iz premoga

2017

- **December 2017: EK predstavi Platformo za premogovne regije v prehodu**
- Nezakonodajni element zakonodajnega svežnja »Čista energija za vse Evropejce«

2019

- **Januar 2019: Pristop Slovenije h Platformi EU za premogovne regije v prehodu**
- Namen: olajšati razvoj projektov in dolgoročnih strategij v premogovno intenzivnih regijah

2019

- **10. 4. 2019: sklep Odbora DZ:** VRS mora do konca leta 2020 predložiti časovni okvir in pravični prehod za zaprtje PV in opustitev rabe premoga v TEŠ

2020

- **27. 2. 2020: sprejem NEPN:** v letu 2020 pripraviti dolgoročno nacionalno strategijo, vključno s časovnim načrtom za pravični načrt predčasnega zapiranja PV in **opustitve rabe premoga** v TEŠ, ter za prestrukturiranje in razvojni prehod premogovnih regij

2020

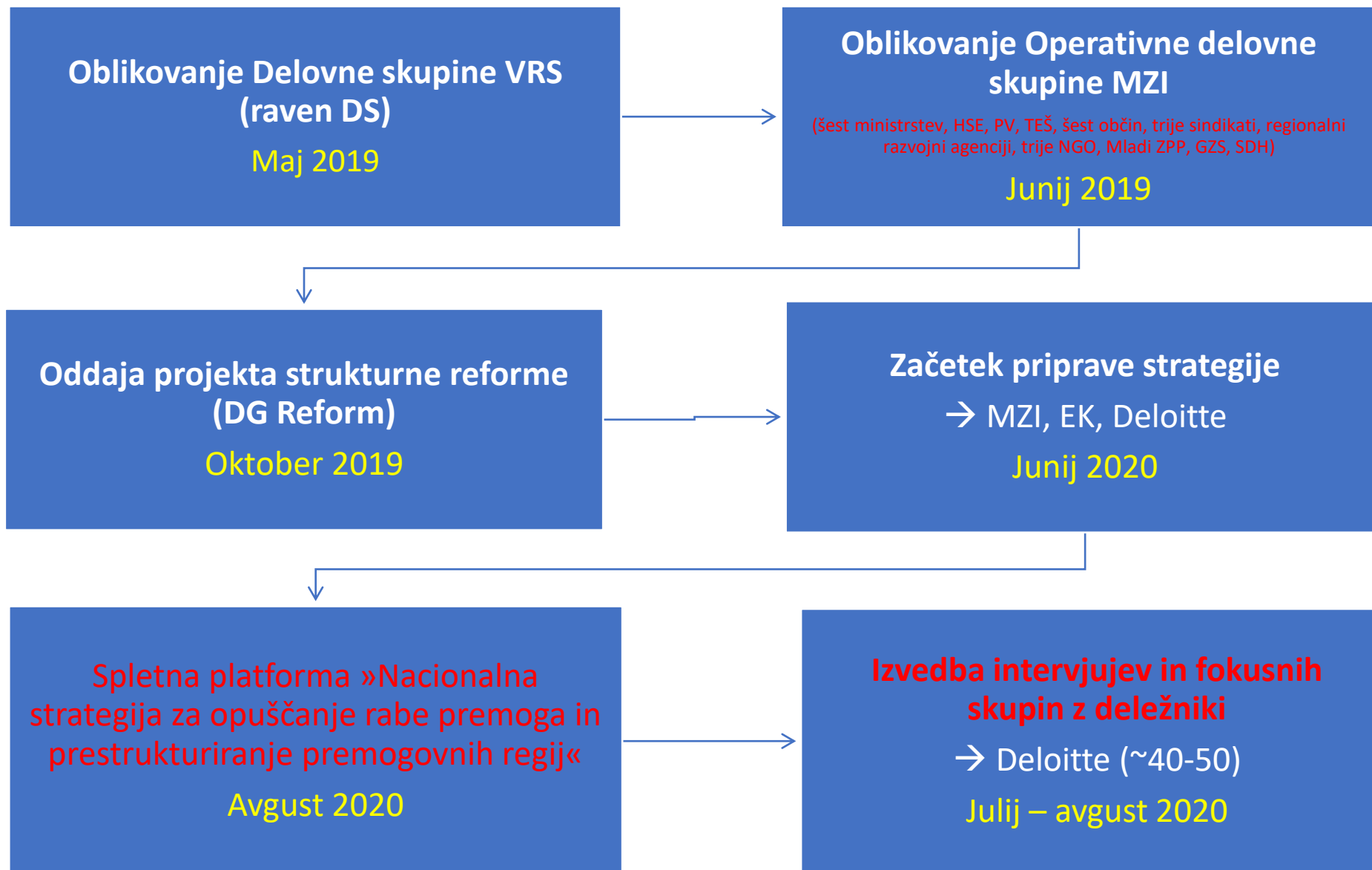
- 11. 12. 2019: Komisija predstavi Evropski zeleni dogovor (pravičen in vključujoč prehod)
- **14. 1. 2020: Mehanizem za pravični prehod (+Just Transition Fund)**

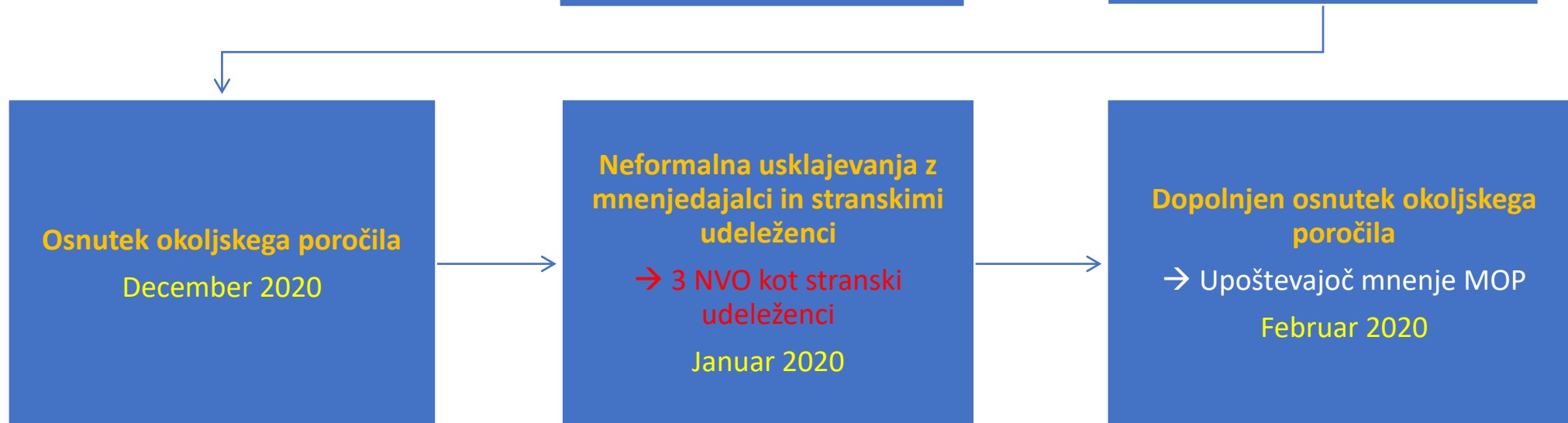
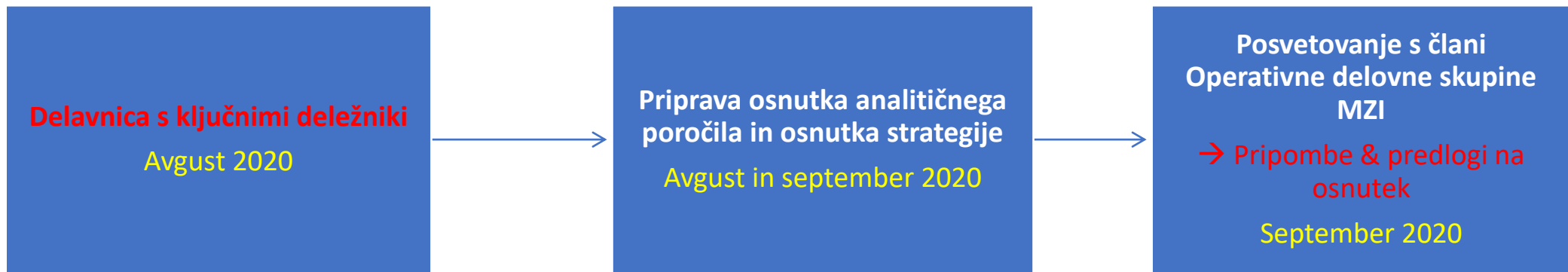
2021

- 24. 6. 2021: UREDBA (EU) 2021/1056 o vzpostavitvi Sklada za pravični prehod
- **SI: €235 mio (pogoj: priprava strategije + določitev letnice izstopa; območni načrti)**

Pregled aktivnosti pri pripravi strategije in CPVO

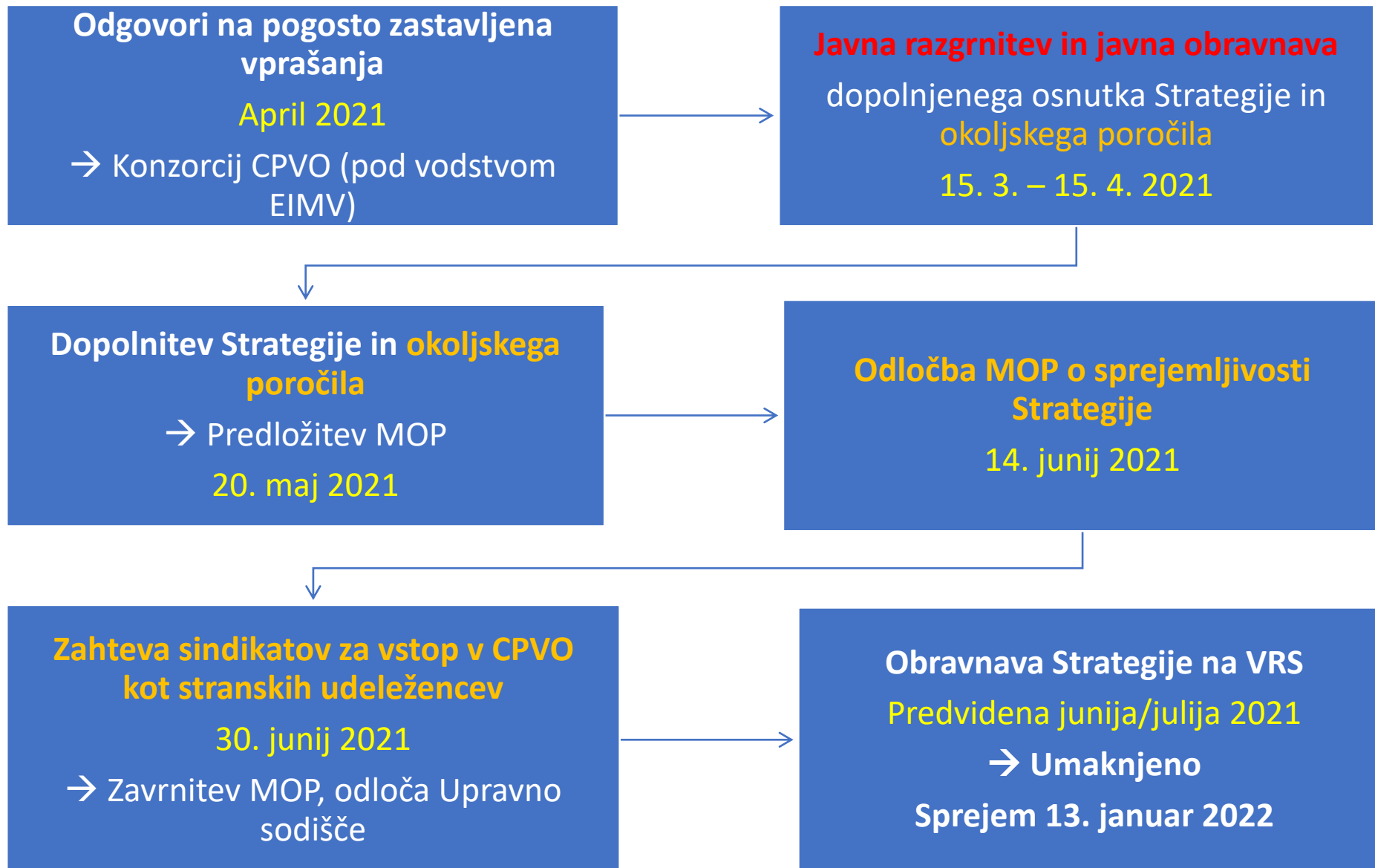
(in vključevanje deležnikov)

Pregled aktivnosti pri pripravi strategije in CPVO

(in vključevanje deležnikov)

[Portal ENERGETIKA: Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda](#)

[PRIJAVA NA NOVICE](#)

Po opravljeni prijavi po prejemu e-sporočilu izberite podkategorijo **"Opuščanje rabe premoga"**

Evalvacija priprave Strategije in CPVO
(pripravljena → bo objavljena v kratkem)

NACIONALNA STRATEGIJA ZA IZSTOP IZ PREMOGA IN PRESTRUKTURIRANJE PREMGOVNIH REGIJ V SKLADU Z NAČELI PRAVIČNEGA PREHODA

Skladno s [Celovitim nacionalnim energetske in podnebni načrtom \(NEPN\)](#) je za prestrukturiranje in razvojni prehod premogovnih regij potrebno pripraviti dolgoročno nacionalno strategijo, ki vključuje časovni načrt za pravični načrt predčasne zapiranja Premogovnika Velenje (PV) in opustitve rabe premoga v TEŠ.

Skladno s tem bodo pripravljene:

- Nacionalna strategija za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda (v nadaljevanju: strategija),
- Območni načrt za Savinjsko-Šaleško regijo,
- Območni načrt za Zasavsko regijo.

Spletna platforma je namenjena celovitemu in ažurnemu obveščanju lokalnih organov, organizacij civilne družbe, poslovnih skupnosti in vseh drugih zadevnih zainteresiranih strani ter širše javnosti glede priprave Nacionalne strategije za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij v skladu z načeli pravičnega prehoda ter območnih načrtov za Savinjsko-Šaleško regijo in Zasavsko regijo.

SPLETNA PLATFORMA

PRIPRAVA STRATEGIJE	CELOVITA PRESOJA VPLIVOV NA OKOLJE (CPVO)	PRIPRAVA OBMOČNIH NAČRTOV
Ozadje priprave Strategije	Ozadje CPVO	Ozadje priprave območnih načrtov
Uvodne aktivnosti	Uvodne aktivnosti	Uvodne aktivnosti
Priprava osnutka Strategije	Vsebinjenje	Akcijska načrta za premogovni regiji
Odgovori na pogosto zastavljena vprašanja	Priprava okoljskega poročila	
Javna razgrnitev in javna obravnava		
Odgovori na pogosto zastavljena vprašanja		
Dopolnitev Strategije in okoljskega poročila po javni obravnavi		

OPERATIVNA DELOVNA SKUPINA MINISTRSTVA ZA INFRASTRUKTURO

DOKUMENTI IN POVEZAVE

PROCES PRIPRAVE STRATEGIJE	CELOVITA PRESOJA VPLIVOV NA OKOLJE (CPVO)	PRIPRAVA OBMOČNIH NAČRTOV
Povezave na strani Evropske komisije	Vsebinjenje	Zbiranje projektnih predlogov
Priprava strategije	Osnutek okoljskega poročila	Akcijska načrta
Operativna delovna skupina MZI		

Projekt priprave Nacionalne strategije za izstop iz premoga in prestrukturiranje premogovnih regij ter območnih načrtov za Savinjsko-Šaleško in Zasavsko regijo je financiran s strani Evropske unije.

(prelim.) Zaključki glede vključevanja javnosti (**Izstop iz premoga**)

<p>PREDNOSTI</p> <ul style="list-style-type: none">- Strokovno močna podpora na strani izvajalca priprave osnutka Strategije (družba Deloitte), ki je izvedel obsežen krog intervjujev in fokusnih skupin v začetni fazi priprave Strategije- Poskus aktivnega vključevanja ključnih deležnikov v proces priprave Strategije z oblikovanjem Delovne skupine MZI	<p>SLABOSTI</p> <ul style="list-style-type: none">- Strokovne podlage so temeljile na nekaterih predpostavkah, ki so se tekom priprave Strategije bistveno spremenile (višanje podnebnih ciljev EU, izjemna rast cen emisijskih kuponov), kar je vplivalo na odločitve o izbiri scenarija, česar pa nekateri deležniki niso sprejemali- Časovno okno okvirno enega leta kot ovira pri posvetovanju z deležniki in iskanju (za vse deležnike) sprejemljivih rešitev – nestrinjanje nekaterih deležnikov s predlagano letnico izstopa (2033) je ob časovnem pritisku vodilo v polarizacijo mnenj in stališč- Različno dojetje namena Delovne skupine MZI (na eni strani jo je MZI dojemal kot posvetovalno skupino, na drugi strani so jo nekateri deležniki dojemali kot odločevalsko skupino)- Javna razgrnitev in javno posvetovanje sta zaradi Covid-19 omejitev potekala le v pisni obliki z oddajo pripomb, predstavitve v Ljubljani in obeh regijah v živo v regijah so bili odpovedane- Strategija je v nekaterih elementih omogočala le splošno presojo (kar odpira pomembno vprašanje, kako globoko in podrobno naj bo CPVO zastavljena)- Pomanjkljiv pravni okvir glede stranskih udeležencev v postopku CPVO
<p>PRILOŽNOSTI (izhajajo iz zunanjega okolja)</p> <ul style="list-style-type: none">- Priprava Strategije je bila podprta s strani Komisije, tudi druge države so izvajale podoben proces (možnost primerjave)- Obstoj sredstev EU za prestrukturiranje premogovnih regij (Sklad za pravični prehod) kot pomembno gonilo priprave Strategije- Izstop iz premoga kot globalni trend (COP 26)	<p>GROŽNJE (izhajajo iz zunanjega okolja)</p> <ul style="list-style-type: none">- Covid-19 je vplival na izvajanje aktivnosti, ki so v večji meri potekale na daljavo, kar je otežilo vzpostavitev stalnega dialoga in zaupanja med deležniki- Izjemno dinamično zunanje okolje in spreminjanje nekaterih ključnih predpostavk tekom priprave Strategije (višanje podnebnih ciljev EU, izjemna rast cen emisijskih kuponov), ki so ključno vplivale na izbiro scenarija, česar nekateri deležniki niso sprejemali- Višanje podnebnih ciljev EU tekom priprave okoljskega poročila, kar je odprlo vprašanje njihovega vključevanja v CPVO

Vključevanje javnosti v pripravo NEPN in Nacionalne strategije za izstop iz premoga

Hvala za pozornost!

Vprašanja & odgovori?

Ministrstvo za infrastrukturo
Direktorat za energijo
daniel.crncec@gov.si